

MAGYARNAK SZÜLETTEM

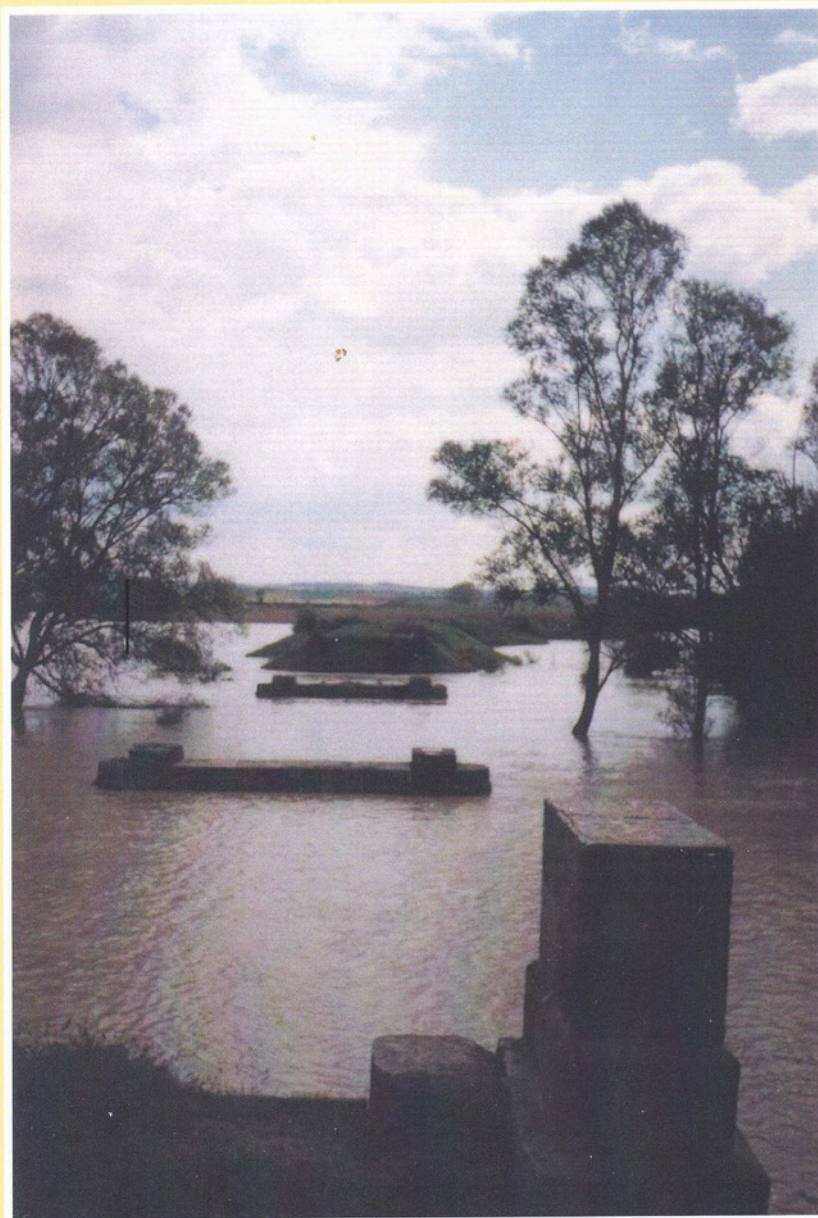
ՀԱՅԿԱՆԻ ՕՂԻՂԻՂ

SAJÓ SÁNDOR ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

Palóc Társasági Könyvek 10.

Szép szülőföldem, Felvidék

Sajó Sándor versei

„Költészetünk különös sorsú, máshoz alig hasonlítható személyisége. Saját hazájában, saját éltető humuszában, az általa is gazdagított nemzeti kultúrában üldözték őt 1945 és 1990 között, az igaz, az idegen megszállás és az elnyomókat szolgáló idegenszívűek rémuralma idején. ... Az idegen elnyomók és a hazai exkiszolgálóik távozta és elvben háttérbe szorulása után ... máig acsarkodnak ellene, pontosabban emléke ellen, sőt a dermesztő-hideg elhallgatás végmegsemmisítő fegyverét is bevetik ellene.

Mit véthetett ez a költőember, aki bizonyíthatóan még a légynek sem ártott? Netán gyalázta népét? Kárt okozott hazájának?

...Egyszerűen csak a végletekig ragaszkodott hazájához, a magyarsághoz, a magyar kultúrához, amely éltető eleme volt, amelyből kivirágzott művészete, s amelyet egész életében, minden gesztusával hűségesen szolgált....Szókimondjuk: igenis hazaszeretetéért üldözte őt a szeretett haza.

Természetleíró versei, pantheista vallásossága, Isten-haza-család hármasság jegyében született lírája szűk körökben vált ismertté, annak ellenére azonban a hivatalos irodalom elismerte őt. 1920 után viszont éppen hazafisága révén, Trianon-fájdalmának megnyilatkozásai által az ország egyik legismertebb írástudójává vált. Magyaroknak lenni című verse kötelező memoriter volt a megcsonkított ország iskoláiban. Csak az idegen megszállás után lett persona non grata – Magyarországon!...1990-től került ismét az érdeklődés homlokterébe személye, de most már lassan, vontatottan és nem országos méretben. Amin nem lehet csodálkozni. Az ország, a nép nehezen heveri ki azt a lelki, tudati rombolást, amit átélt 1945 és 1990 között, s amely 1990 után is – visszafogottan ugyan – még mindig folytatódik, a nemzeti ellenáramlatokkal szemben is. Elismertségének foka, mértéke, általános volta a magyar nemzeti tudat kitisztulásának, a nemzeti önmegbecsülésének, lelki fölszabadulásának is lakmuspapírja voltaképpen.”

E sorokat Szalay Károly vetette papírra s a Szép szülőföldem, Felvidék címmel megjelent Sajó Sándor gyűjteményes verskötetében olvashatók. A kötet a Palóc Társaság Palóc Társasági Könyvek sorozatban jelent meg 2012-ben. Ennek javított kiadása pedig most, 2018-ban. Lassan két évtizede lesz, hogy az ipolysági születésű költő, akinek ebben az évben ünnepeljük 150. születési évfordulóját (nov. 13.) „ébresztése” szülőföldjén a Palóc Társaságnak köszönhetően elkezdődött s azóta évi rendszerességgel folytatódik. Vagyis kirekesztése a nemzeti tudatból és létének, költészetének kitörlése a magyar irodalomból mégsem sikerült. A Palóc Társaság 2000. november 19-én emléktáblát avatott ipolysági szülőházán. Köztudott, hogy a költő verseiben él tovább. Ezért a Palóc Társaság **„Magyarnak lenni: nagy s szent akarát”** címmel évente megrendezi a magyar vers ünnepét, a Sajó Sándor nevével fémjelzett hazafias költeményeket mondó fiatalok szemléjét, melyen felvidéki, magyarországi, délvidéki versmondók vesznek részt. 2008-ban bronz mellszobrot avattunk szülővárosában (Oláh Szilveszter szobrászművész alkotása), amikor emlékülésen is idéztük szellemét és sokoldalú pedagógiai tevékenységét is. Az előadások szövege könyvalakban is megjelent (Sajó Sándor, a honszerető költő és pedagógus), valamint egy válogatás szülőföldi költeményeivel (Harangszó az Ipoly partján), melyet Oláh Szilveszter illusztrált.

A költő születésének 150. évfordulója tiszteletére egy karcsú könyvecske is napvilágot látott Magyarnak születtem címmel. Ebben a költő pályafutásáról, költészetéről és gazdag pedagógiai tevékenységéről talál az olvasó tanulmányokat. A tanulmányok szerzői: Pintér Jenő és dr. Bartha József (írásuk A Magyar Középiskolai Tanárok Nemzeti Szövetségének kiadásában jelent 1937-ben), Tóth József a Krautvig István nyomdájában 1934-ben, valamint Szarka Emese tanulmánya a SikerX Bt. gondozásában 2009-ben. 2018-at a Palóc Társaság Sajó Sándor Emlékévkönyvnek nyilvánította. Ennek egyik állomása lesz szeptember 6-án, amikor a Józsa Judit Galériában a költőről szóló **Magyarnak születtem** c. kötetet és a költő összes, még életében kötetekben megjelent költeményeit tartalmazó **Szép szülőföldem, Felvidék** című kötetet is bemutatjuk a Kedves Magyar Közönségnek.